

แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วย
ฉลองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

School Administration Guidelines using the Community as a case study base
Ban Huai Chalong School Uttaradit Primary Educational Service Area Office 1

อนุธิดา กันจรรยา¹ หยกแก้ว กมลวรเดช²
Anuthida Kanjanya, Yokkaaew Kamolvoradej

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 6 คน กำนัน 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 2 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 4 คน กรรมการหมู่บ้าน 10 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 5 คน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 10 คน ชาวบ้าน 20 คน รวม 58 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และประชากรกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง 5 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 5 คน รวม 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านสร้างวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและชุมชน ด้านการใช้ฐานทรัพยากรของชุมชนบูรณาการในการบริหารจัดการศึกษาด้านโครงสร้างการบริหารตามแนวราบที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ได้แก่ 1) ผู้นำชุมชน องค์กรในชุมชนดำเนินการอำนวยความสะดวกในช่องทางการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว 2) กำหนดทักษะงานอาชีพลงในหลักสูตรสถานศึกษา ประสานวิทยากรในชุมชนให้ความรู้ กำหนดแหล่งเรียนรู้ในชุมชนตามแผนงานโครงการ ผู้นำชุมชนประสานจัดหาแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน 3) กำหนดระเบียบ ข้อปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกัน ในรูปของคณะกรรมการ ฯ และแจ้งประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจร่วมกันในเรื่องข้อปฏิบัติและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหาร; สถานศึกษา; ชุมชนเป็นฐาน

Received: 2022-08-30 Revised: 2022-09-13 Accepted: 2022-09-15

¹ นักศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Students, Graduate School Faculty of Education Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: anuthidakanjanya@gmail.com

² อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: Yokkaaew.Kam@live.ur.ac.th

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study the problem conditions, and 2) to find school administration guidelines using the community as a case study base at Ban Huai Chalong school under Uttaradit Primary Educational Service Area Office 1. According to the objective number one, there was a sample group of fifty-eight people in total, including six members of the Subdistrict Administrative Organization Council, one Subdistrict Headman, two Village Headmen, four Assistant Village Headmen, ten Village Committee, five Public Health Officers, ten Village Health Volunteers, and twenty villagers specifically chosen. According to the objective number two, there was a sample group of ten people in total, including five Ban Huai Chalong school teachers and five school committee members. The research instruments consisted of a questionnaire and group discussion. Averaging, standard deviation, and content analysis were used to analyze the data.

According to the research, the problem conditions of community-based school administration were overall at a high level: they were ranked orderly as followed. They had a culture of knowledge seeking, problem-solving learning, and quality development by the standards of educational institute and communities. Also, they were using community resources: integrating into the educational institute resource-based communities integrated into the educational administration. Lastly, they had the horizontal management structures of cooperation.

The school administration guidelines, using the community as a case study base, were: 1) community leaders for communication facilitation; 2) career skills integrated in the curriculum collaborations with community experts and learning resources based on the project plan; and 3) rules decided by a committee for the public relations and prevention of undesirable behaviors.

Keywords: administration; educational institute; community-based

บทนำ (Introduction)

หลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้องค์กรชุมชนมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรา 12) ร่วมบริหารและจัดการศึกษาโดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอำนาจบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป (มาตรา 39) ที่กระทรวงศึกษาธิการต้องกระจายอำนาจมายังสถานศึกษาโดยตรง การเป็นวิทยากรท้องถิ่น (มาตรา 57) การระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา(มาตรา58) เป็นแนวทางที่สถานศึกษาต้องดำเนินการให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม การให้ความร่วมมือของชุมชนจึงมีความสำคัญที่จะสร้างความเชื่อมั่นว่าชุมชนเป็นเจ้าของดำเนินการจัดการศึกษาโดยชุมชน

เพื่อประโยชน์ของชุมชน แต่การเพิ่มจำนวนของโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้เพียงพอ

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานตามแนวคิดของสฤฎญา แซ่มซ้อย ได้แก่ 1) ชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาอย่างอิสระเพื่อกำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน 2) ชุมชนเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการศึกษา 3) โครงสร้างการบริหารตามแนวราบที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ 4) การใช้ฐานทรัพยากรของชุมชน บูรณาการในการบริหารจัดการศึกษา 5) การพัฒนาเครือข่ายการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาและชุมชนให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการในระดับที่สูงขึ้น 6) สร้างวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและชุมชน 7) การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้นำชุมชน (สฤฎญา แซ่มซ้อย, 2555: 106-109)

คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กเกิดจากการขาดแคลนทรัพยากร ขาดแคลนครู และขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ต้องพึ่งพาทรัพยากร แหล่งเรียนรู้จากชุมชนค่อนข้างมาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการบริหารโรงเรียน เพื่อให้สถานศึกษาได้นำรูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จากสภาพโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนชนบท และจากการรายงานผลการปฏิบัติการประจำปี 2563 ของโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง พบว่าประชาชน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในท้องถิ่น ยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเท่าที่ควร แต่ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องเข้าหาชุมชนก่อน ครูต้องเป็นผู้นำและเครือข่ายร่วมมือกับ ชุมชนแสวงหาแนวทางและกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษา ร่วมมือร่วมใจกับชุมชน และหาแนวทางในการบริหารสถานศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงและนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านห้วยฉลองต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุดรดิตถ์ เขต 1 และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ได้แก่ 1) ชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาอย่างอิสระเพื่อกำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน 2) ชุมชนเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการศึกษา 3) โครงสร้างการบริหารตามแนวราบที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ 4) การใช้ฐานทรัพยากรของชุมชนบูรณาการในการบริหารจัดการศึกษา 5) การพัฒนาเครือข่ายการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาและชุมชนให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการในระดับที่สูงขึ้น 6) สร้างวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและชุมชน 7) การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นำชุมชน (สุกัญญา แซ่ม้อย, 2555: 106-109)

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้แก่ องค์กรชุมชนในตำบลห้วยฉลอง อำเภอมือเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 58 คน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง จำนวน 5 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน รวมจำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ชุด ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานกรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขออนุญาตราชการขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมอธิบายด้วยตนเอง และนัดวันรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและนัดหมายดำเนินการสนทนากลุ่ม กับกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง เพื่อกำหนดนัดหมายวันเวลาในการสนทนากลุ่ม พร้อมทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 สภาพทั่วไป โดยการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยและนำมาเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ย โดยแบบสอบถามจะเป็นลักษณะแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การพิจารณาแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 102) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีสภาพปัญหาในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีสภาพปัญหาในระดับมาก

2.51 – 3.50	มีสภาพปัญหาในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีสภาพปัญหาในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีสภาพปัญหาในระดับน้อยที่สุด

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เป็นแบบบันทึกสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผู้วิจัยขอเสนอสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จำนวน 7 ประเด็น โดยเลือกข้อประเด็นย่อยที่มีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดของแต่ละประเด็นหลัก ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้าน ชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษา

ข้อที่	ชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษา	สภาพปัญหา	
		$\bar{X}$	แปลผล
1	ชุมชนร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาร่วมกับโรงเรียน	3.38	ปานกลาง
2	ชุมชนร่วมกำหนดกิจกรรมทางวิชาการ และโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาฯ	3.47	ปานกลาง
3	ชุมชนร่วมวางแผนการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาฯ	3.33	ปานกลาง
4	ชุมชนให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการประจำปี ผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาฯ	2.69	ปานกลาง
5	ชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดงบประมาณในโครงการและกิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการประจำปีผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาฯ	3.52	มาก
6	ชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ความเห็นชอบในการสรรหาครูอัตราจ้างและครูประจำการผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาฯ	3.47	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	3.31	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้าน ชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดงบประมาณในโครงการและ กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการประจำปีผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาฯ ($\bar{X}=3.52$)

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ชุมชนเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการศึกษา

ข้อที่	ชุมชนเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการศึกษา	สภาพปัญหา	
		$\bar{X}$	แปลผล
1	ชุมชนร่วมให้ความเห็นชอบในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาผ่านคณะกรรมการสถานศึกษา ฯ	2.88	ปานกลาง
2	ชุมชนมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรในกิจกรรมวิชาการของโรงเรียน	3.72	มาก
3	ชุมชนร่วมเป็นกรรมการคัดเลือกบุคลากรหรือครูอัตราจ้างของโรงเรียน	3.76	มาก
4	ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน	3.48	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	3.46	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้าน ชุมชนเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุมชนร่วมเป็นกรรมการคัดเลือกบุคลากรหรือครูอัตราจ้างของโรงเรียน ($\bar{X}=3.76$) และรองลงมาคือชุมชนมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรในกิจกรรมวิชาการของโรงเรียน ($\bar{X}=3.72$)

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้าน โครงสร้างการบริหารตามแนวราบที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ

ข้อที่	โครงสร้างการบริหารตามแนวราบที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ	สภาพปัญหา	
		$\bar{X}$	แปลผล
1	ชุมชน ร่วมประชาสัมพันธ์งานวิชาการของโรงเรียน	3.78	มาก
2	ชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน	3.69	มาก
3	ชุมชน ดูแล แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน	3.84	มาก
4	ชุมชน ร่วมคิด ร่วมดำเนินการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน	3.43	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	3.69	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้าน โครงสร้างการบริหารตามแนวราบที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุมชน ดูแล แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน ($\bar{X}=3.84$) และรองลงมา คือ ชุมชนร่วมประชาสัมพันธ์งานวิชาการของโรงเรียน ($\bar{X}=3.78$) และชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ($\bar{X}=3.69$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้านการใช้ฐานทรัพยากรของชุมชน บูรณาการในการบริหารจัดการศึกษา

ข้อที่	การใช้ฐานทรัพยากรของชุมชนบูรณาการในการบริหารจัดการศึกษา	สภาพปัญหา	
		$\bar{X}$	แปลผล
1	ชุมชน ร่วมจัดหาวิทยากร และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	3.84	มาก
2	ชุมชนร่วมจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้กับสถานศึกษา	3.72	มาก
	เฉลี่ยรวม	3.78	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้าน การใช้ฐานทรัพยากรของชุมชน บูรณาการในการบริหารจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุมชน ร่วมจัดหาวิทยากร และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ($\bar{X}=3.84$) และรองลงมาคือชุมชนร่วมจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้กับสถานศึกษา ($\bar{X}=3.72$)

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้าน การพัฒนาเครือข่ายการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาและชุมชนให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการในระดับที่สูงขึ้น

ข้อที่	การพัฒนาเครือข่ายการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาและชุมชนให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการในระดับที่สูงขึ้น	สภาพปัญหา	
		$\bar{X}$	แปลผล
1	มีเครือข่ายศิษย์เก่า สนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน	2.97	ปานกลาง
2	มีเครือข่ายให้การสนับสนุนด้านงบประมาณของโรงเรียน	3.05	ปานกลาง
3	มีเครือข่ายบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้	4.05	มาก
4	มีเครือข่ายทางวิชาการระหว่างกลุ่มโรงเรียน	3.78	มาก
	เฉลี่ยรวม	3.46	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้าน การพัฒนาเครือข่ายการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาและชุมชนให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการในระดับที่สูงขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีเครือข่ายบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ ($\bar{X}=4.05$) และรองลงมา คือ มีเครือข่ายทางวิชาการระหว่างกลุ่มโรงเรียน ($\bar{X}=3.78$)

ตารางที่ 6 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้านสร้างวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและชุมชน

ข้อที่	สร้างวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและชุมชน	สภาพปัญหา	
		$\bar{X}$	แปลผล
1	ชุมชนมีการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการแสวงหาความรู้แก่สถานศึกษา	4.21	มาก
2	ชุมชนใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการติดต่อสื่อสารกับสถานศึกษา เพื่อการประสานงานที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนและโรงเรียน	4.29	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.25	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้าน สร้างวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุมชนใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการติดต่อสื่อสารกับสถานศึกษา เพื่อการประสานงานที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนและโรงเรียน ($\bar{X}=4.29$) และรองลงมาคือชุมชนมีการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการแสวงหาความรู้แก่สถานศึกษา ($\bar{X}=4.21$)

ตารางที่ 7 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นำชุมชน

ข้อที่	การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นำชุมชน	สภาพปัญหา	
		$\bar{X}$	แปลผล
1	มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านภาวะผู้นำให้กับบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน	4.10	มาก
2	ผู้ปกครองและชุมชนร่วมสนับสนุนงบประมาณ ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.60	ปานกลาง
3	โรงเรียนและชุมชนร่วมกันส่งเสริมความเป็นผู้นำ และการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ปกครองและบุคลากร	3.78	มาก
4	มีการประสานงานระหว่างผู้บริหารและผู้นำชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	3.14	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	3.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้าน การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นำชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านภาวะผู้นำให้กับ

บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน ($\bar{X}=4.10$) และรองลงมาคือโรงเรียนและชุมชนร่วมกันส่งเสริมความเป็นผู้นำ และการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ปกครองและบุคลากร ($\bar{X}=3.78$)

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ประกอบด้วย 7 ประเด็นหลักและมีข้อประเด็นที่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ดังต่อไปนี้

2.1 การพัฒนาเครือข่ายการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งมีปัญหา คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ เครือข่ายงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนไม่ค่อยมีบทบาทในการร่วมจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนในเครือข่ายมีแนวทาง คือ สร้างกลุ่มไลน์ของคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน ใช้ช่องทาง Facebook ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน เสียตามสายของหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ดำเนินการติดตั้ง wifi ประชากรติดตั้งในโรงเรียนเพื่อให้บริการประชาชน

2.2 การใช้ฐานทรัพยากรของชุมชนบูรณาการในการบริหารจัดการศึกษาซึ่งมีปัญหาคือการร่วมจัดหาวิทยากร และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมีแนวทาง คือ ประชุมกำหนดทักษะงานอาชีพลงในหลักสูตรสถานศึกษา ขอวิทยากรให้ความรู้ในงานทักษะอาชีพตามที่กำหนดไว้เป็นภาคเรียนละ 1 ทักษะอาชีพ กำหนดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

2.3 โครงสร้างการบริหารตามแนวราบที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ซึ่งมีข้อที่เป็นปัญหา คือ การร่วมประชาสัมพันธ์งานวิชาการของโรงเรียน การแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน การแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน มีแนวทาง คือ กำหนดผู้ดูแลระบบงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนอย่างชัดเจนและให้ตัวแทนชุมชนเข้ามาร่วมชี้แจงระเบียบ และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เมื่อเกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมขึ้นในโรงเรียน เพื่อพิจารณาแก้ปัญหาเป็นรายกรณี

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพปัญหาของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นหลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประเด็นการสร้างวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมาก สภาพปัญหาที่มากที่สุด ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการติดต่อสื่อสารกับสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ประเด็นด้านการใช้ฐานทรัพยากรของชุมชนบูรณาการในการบริหารจัดการศึกษา สภาพปัญหาที่มากที่สุด ได้แก่ การร่วมจัดหาวิทยากร และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และรองลงมา ได้แก่ ประเด็นโครงสร้างการบริหารตามแนวราบที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ สภาพปัญหาที่มากที่สุด ได้แก่ การแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน และการร่วมประชาสัมพันธ์งานวิชาการของโรงเรียน ทั้งนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเนื่องมาจากไม่ได้รับความรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ชัดเจนและเพียงพอ ซึ่งในการเข้ามามีบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่จะทำงานตามที่โรงเรียนเสนอเท่านั้น การแสดงความคิดเห็นหรือการเสนอความคิด ยังมีน้อยหรือแทบไม่มีเลย ประกอบกับชุมชนบ้านห้วยฉลองและบ้านหนองไผ่เป็นชุมชนที่อยู่ห่างจากอำเภอเมืองเป็นระยะทางค่อนข้างมาก ทำให้ความเจริญในด้านเทคโนโลยีและ

ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีมีน้อย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรและรับจ้าง การศึกษาอยู่ในระดับประถมและมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นส่วนมาก ด้วยเหตุนี้อาจเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้เกิดประเด็นปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุษา เลาคี และคณะ (2557: 49) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดน่าน พบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านการกำหนด นโยบายและแผนพัฒนามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดสอดคล้องกับสุจิตรา ประจกุล และคณะ (2558: 873) ที่ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 พบว่า การจัดอบรม คณะกรรมการสถานศึกษาอยู่เป็นประจำ และการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมจะช่วยในการรับรู้บทบาทในหน้าที่ของตนส่งผลให้สถานศึกษาประสบผลดีในระดับหนึ่ง

2. หาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 มีแนวทางตามประเด็นที่มีปัญหาระดับมาก ดังนี้

2.1 การสร้างวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและชุมชนในสภาพปัญหาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการติดต่อสื่อสารกับสถานศึกษา มีแนวทางดังนี้ ผู้นำชุมชน องค์กรในชุมชนดำเนินการ อำนวยความสะดวกในช่องทางการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ทั้งในด้านสัญญาณอินเทอร์เน็ต การสร้างกลุ่มไลน์ในการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และทำให้การประสานงานสะดวกและต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ พันธ์สวรรค์ (2562: 73) การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเชียงใหม่ การเพิ่มช่องทางติดต่อทางเทคโนโลยี สารสนเทศได้แก่ ไลน์ เฟซบุ๊ก วารสารช่วยในการพัฒนาการบริหารจัดการการสื่อสารและการมีส่วนร่วมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิศักดิ์ เฟื่องเกษม (2555: 154) ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อ ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การสื่อสารที่มีรายการปฏิบัติมากที่สุด คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงาน รองลงมาคือการประสานความร่วมมือในการพัฒนางาน และการส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน

2.2 การใช้ฐานทรัพยากรของชุมชนบูรณาการในการบริหารจัดการศึกษา ในสภาพปัญหาการร่วมจัดทำวิทยากร และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และชุมชนร่วมจัดทำแหล่งเรียนรู้ มีแนวทาง ดังนี้ กำหนดทักษะงานอาชีพลงในหลักสูตรสถานศึกษา ประสานวิทยากรในชุมชนให้ความรู้ ตามที่กำหนดไว้เป็นภาคเรียนละ 1 ทักษะอาชีพ กำหนดแหล่งเรียนรู้ในชุมชนตามแผนงานโครงการ ในแต่ละภาคเรียน ผู้นำชุมชนประสานจัดทำแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาพร อ่อนคำ และคณะ (2561: 286) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อเสริมทักษะอาชีพในท้องถิ่น สามารถสร้างแรงจูงใจ ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมในทางบวก มีทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

3. โครงสร้างการบริหารตามแนวราบที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ในสภาพปัญหา การแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน และการร่วมประชาสัมพันธ์งานวิชาการของโรงเรียน มีแนวทางดังนี้ กำหนดระเบียบ ข้อปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกัน ระหว่างโรงเรียน ชุมชน

ผู้ปกครอง ในรูปของคณะกรรมการฯ และแจ้งประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจร่วมกันในเรื่องข้อปฏิบัติและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญประภา สมพงษ์ (2563: 136) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการ ศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ด้านการดำเนินงานสถานศึกษาควรคัดสรรบุคคลที่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ มีความตั้งใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเปิดโอกาส ให้ได้แสดงความคิดเห็นตามบทบาทหน้าที่ รวมไปถึงให้ความสำคัญกับความคิดเห็นหรือแนวทางต่าง ๆ ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เสนอวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research knowledge)

แนวทางการบริหารสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยฉลอง สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กรต่างๆ เป็นส่วนสำคัญในการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามความต้องการของชุมชน โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเป็นคนเก่งคนดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะเปิดโอกาสให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามาส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนบ้านห้วยฉลอง ควรนำแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างแท้จริงยังผลให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

1.2 ผู้บริหาร ครู และชุมชน ควรมีการติดต่อประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งงานโรงเรียน และงานชุมชน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดี

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานไปใช้ในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความร่วมมืออันดีต่อกัน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยและปัญหาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาต่อความร่วมมือของชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- จุฑามาศ พันสุวรรณ. (2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- เพ็ญประภา สมพงษ์ (2563). การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขา
บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2555). “การบริหารโดยสถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน: ความท้าทายของการปฏิรูป
การศึกษาในทศวรรษที่สอง”. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 14(1): 101-111.
- สุจิตรา ประจักษ์กุล และคณะ. (2558). “การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมี
ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 2”. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 9(พิเศษ): 859-876.
- สุทธิศักดิ์ เพ็ญเกษม. (2555). “รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการ
สื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย
อีสเทิร์นเอเซีย. 2(2): 148-160.
- อุมาพร อ่อนคำ และคณะ. (2561). “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะ
อาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยโสธร”. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 5(2):
286.
- อุษา เลาดิ และคณะ. (2557). “ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติ
ตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก แผนก
สามัญศึกษา จังหวัดน่าน”. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา. 2(1):
43-50.